

The Only Yugoslav Newspaper, printed and published in State of Wisconsin for 40,000 Residents of Yugoslav Extraction. — Official Organ of South Slavic Benevolent Union 'Sloga' and Alliance 'Lily' of Wisconsin

Entered as second-class matter January 21, 1926 at the post office of Milwaukee, Wisconsin, under the Act of March 3, 1879.

ST. — NO. 491.

MILWAUKEE — WEST ALLIS, WIS., JUNE 2. JUNIJA 1938.

LETO X. — VOL. X. — ESTABLISHED 1913.

Dogodki po Sloveniji in ostali Jugoslaviji

* Jugoslavija je druga največja dobaviteljica hmelja Zdr. državam. Zdr. države so v letu 1937. uvozile vsega 10 milijonov liter hmelja. Največ hmelja so doobile iz Čehoslovaške, namreč 5.4 milijona liter. Na drugem mestu je Jugoslavija, odkoder so uvozili 2.2 milijona liter ali 10,000 meterskih stotov, med tem ko je Nemčija na tretjem mestu s količino 1.7 milijona liter. Po jugoslovenskih podatkih je Jugoslavija v lanskem letu izvozila vsega 24,030 meterskih stotov hmelja. Od tega je šlo v Anglijo 12,514 meterskih stotov, v Zdr. države 8,152 meterskih stotov, v Čehoslovaško 1,209 meterskih stotov, v Belgijo 803 meterske stote, v druge države pa so šle le neznatne količine. Po ameriških podatkih je količina uvoženega jugoslovenskega hmelja nekoliko večja in je verjetno, da je nekaj našega hmelja šlo preko drugih držav v Ameriko.

* Toča je pobela zemljo. Silna nesreča je zadela pred dnevi Velenje in okolico. Od šoštanjsko-škalske strani je okrog podneva prihrumelo neurje in med bliskanjem in grmenjem je začela padati debela toča, ki je v kratkem času pobela vrtove in njive ter napravila povsod velikansko škodo. Najbolj je prizadeta smer Stara vas — Šmartno — Konovo.

* Na Koroškem popravljajo ceste. Nova oblastva se tudi na Koroškem prizadevajo zmanjšati število brezposelnih. Zaenkrat so zaposlili največ ljudi pri popravah in gradnjah cest. Med drugimi se preureja cesta iz Pliberka v Labud preko Ževarca. Cesta med Celovcem in Gradcem se popravlja hkrat na več mestih in bo za promet sposobna že v najkrajšem času. V južnem delu dežele se bodo začele popravljati poti v območju Karavank, tako da bodo tudi gorske vasi bolje zvezane v svetom.

* Hitler bil krstni boter slovenskemu dečku. V boroveljski fari se je na rojstni dan nemškega kancelarja Adolfa Hitlerja rodil delavec Jožefu Katniku krepak fant, kateremu je bil za botra sam kancelar. Pri krstu ga je zastopal koroški deželni glavar, drugi boter pa je bil Jakob Čekoni iz Borovelj. Po botrih je dobil novorjenček kar tri imena: Adolf, Vladimir in Jakob.

* Smrt zavednega goriškega Slovenca. Iz Mirena pisejo, da je v visoki starosti 92 let umrl Miha Štante, oče g. Vinka Štanteta, župnika v Šempoljanu na Krasu. Pokojnik je dober del svojega življenja mitničar na soškem mostu.

* Drobne novice iz Koroške. Na posestvu Jožeta Ibovnika, po domače Bobeja, v Galiciji, je požar uničil gospodarsko poslopje in hišo. Pri tem je zgorelo tudi šest goved v več svinj. — V Pliberku je umrla ugledna žena Marija Komarjeva. — Tečaj za slovenska dekleta, ki je bil določen za 8. maj, je bil preložen na jesen. — Nedavno nedeljo je imel v Št. Janžu v Rožu novo mašo tamnočno domaćin dr. Janko Hornboeck. K svečanosti so se zbrali v velikem številu prebivalci iz Roža.

* Nova vrsta vžigalic. V kratkem pride v promet nova vrsta vžigalic, izdelanih v domačih tvornicah. Na škatlicah, ki se bodo prodajale po en dinar, so slike narodnih noš iz raznih krajev naše države.

* Najdba predmetov iz kamene dobe. Dolenska je bila že v najstarodavnnejši dobi obljadena. O tem nam pričajo razne dragocene izkopnine. Te dni so naleteli na stare predmete iz kamene in poznejše dobe v bližini Žužemberka. Izkopali so razne posode, kačenite sulice in drugo.

* Vse, ki so prestali grozote svetovne vojne, bo zanimala nova slovenska knjiga, ki je pravkar izšla in se imenuje "Črna vojna". Napisal jo je D. Ravljen. Zlasti oni naši možje in fantje, ki se med vojno služili pri vojakih na Gorenjem Štajerskem, bodo segli po njej. Knjiga obsegata 120 strani in stane samo 10 din, v platno vezana 15 din. Naročite jo pri založbi "Cesti", Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

* Hiba je zgorela nedavno noč v Bohovi pri Mariboru posetniku Ignaciju Rajzmanu. Požar je bil skoro gotovo podtakjen.

O

tem je pričala le-

vsta, ki jo je gospodar zvečer spravil v parno pri hlevu, zju-

traj po požaru pa so jo našli prislonjeno ob zadnji strani

hiši.

* Smrtna nesreča Slovenca v rudniku. V rudniku Ravni Reki se je smrtno ponesrečil Slovenec kopač Karel Glibar iz Škofje Loke. V rovu sta se bila na njih zrušila ogrodje in kamenje ter ga zasula. Pokojni Glibar se je šele pred sedmimi meseci poročil z neko Škofješčanko. V teku zadnjih dveh let je pokojni Glibar že četrti Slovenec, ki se je ponesrečil v PRED konvencijo. Štiri mese-

pripetila pri koroški postaji v Mariboru. 24-letni delavec Pe-

ter Avgustin iz Slivnice je šel s kolesom preko tračnic s koroške postaje proti železniškim delavnicam. Nesrečno na-

klijanje pa je hotelo, da je v

tistem trenutku pridrvel vlak.

Lokomotiva je potegnila Av-

gustina pod koleso. Nesrečni-

ka so hudo poškodovanega

prepeljali v mariborsko bol-

nico, kjer je preminil.

* Velike jate kobilic delajo nadlogo po Hereggovini ter ujičujejo posevke. Tamkajšnji kmetje in vinogradniki si na vse načine prizadevajo, kako bi jih ugonobili, a je vse za-

man. Zato so zaprosili za po-

moco na banovini in v kmetij-

skem ministrstvu. Kobilice zalega v teh krajih je že stara

reč. Pred desetimi leti so kobi-

lice v okolici Stolca požrle

prav vse posevke in uničile

troto.

* Žaloigra siromašnega viničarja. 58letni viničar Martin Fajcs od Sv. Trojice v Slov. goricah je bil povabljen na sodno razpravo k sodišču v Mariboru. Povabilo pa je moža takot potro, da se je v trenutni duševni zmenodnosti obesil. Ko se je njegov 19letni sin Jože vrnil in našel očeta obesnega, je v obupu zaužil večjo količino mišnice. Domači so ga v pravem času našli in poklicali zdravnika, ki je fanta rešil smrti.

* Smrtna nesreča ob potoku. Nedavno zjutraj je stopil 76letni Jurij Pavšek, posestnik na Črem v vrhu pri Sv. Juriju ob Taboru, k potoku Ojstrici blizu svoje hiše po vodo za živino. Ko je zajemal vodo, se je preveč nagnil in izgubil ravnotežje. Udaril je z glavo ob kamen in dobil poškodbo na temenu. Pavšek je onesveščen padel v potok in utonil. Njegova hčerkica Pavla ga je našla v potoku, toda vsi napori, da bi spravili Pavška k zaveti, so bili zman.

* Smrtna nesreča pri skadanju sena. Na Primskovem pri Kranju je 76letni Alojzij Fende na skedenju razmetaval krmo. Pod njim pa so se nenadno vdrl deske. Padel je preceglj globoko na cementnico in dobil pri padcu hudo raneno na glavi. Domači so poklicali zdravnika iz Kranja, ki pa je mogel ugotoviti le smrt.

* Lokomotiva ga je rezmarsila. Usodna nesreča se je

Danes tened smu na tem mestu prinesli poziv gl. predsednika J. P. Z. Sloga, Mr. Viktor Peteka, v katerem je pozival članstvo in izvoljeni delegacijo, da se prične v glasilu z javnimi razpravami glede potrebnih sprememb v pravilih in z drugimi sugestijami v zvezi s konvencijo, katera se prične tretji ponedeljek meseča septembra, v Sheboyganu, Wis.

Temu pozivu gl. predsednika se danes pridružujemo tudi mi.

Od zadnje konvencije se je nakupičelo zopet mnogo novih problemov, novih vprašanj, ki jih bo morala rešiti prihodnja konvencija. Odkrile so se nove pomanjkljivosti v pravilih, oziroma je prehitajoči čas poslavila nove zahteve na organizacijo, ki jih bo treba vključiti med njene dolžnosti na-

pram članstvu.

O vseh teh novih vprašanjih se bo moralno temeljito razpravljati. Kje? Na konvenciji? Čas na konvenciji je drag. Tam minute požirajo dolarje, ki jih mora trpeti članstvo. Osebne graje in kritike naj izostanejo, ker te ne koristijo splošnosti pravnič. Kjerkoli pa bo potrebno pokazati na napake, ki so even-

pritela pri koroški postaji v

Mariboru. 24-letni delavec Pe-

ter Avgustin iz Slivnice je šel s kolesom preko tračnic s koroške postaje proti železniškim delavnicam. Nesrečno na-

klijanje pa je hotelo, da je v

tistem trenutku pridrvel vlak.

Lokomotiva je potegnila Av-

gustina pod koleso. Nesrečni-

ka so hudo poškodovanega

prepeljali v mariborsko bol-

nico, kjer je preminil.

* Tri smrtna žrtev metana. V rudniku Montaniki pri Majerici blizu Tuzle so izgubili življenje trije rudarji. Eden izmed rovov je bil že nekaj dni zaprt, ker se je tam pojavljalo najvernejši plin metan. Na-

posled pa je uprava rudnika

naročila skupini rudarjev,

najrov preišče in po možnosti spet

prevzame v njem delo. Naj-

prej so poslali v rov rudarja

Martina Geršaka, ki je rov ob-

hodi in se nepoškodovan vrn-

il. Tako je našli poslance v

rovu šest rudarjev. Komaj pa

so ti rudarji prišli v rov, je

nastala eksplozija, med katero

so izgubili življenje trije ru-

darji, vsi doma iz okolice Tuz-

le.

* Šreča v nesreči. Te dni je

vzil skozi Šoštanj Slemenikov

tovorni avto iz Slovenskega

živinorejca na sejem bikov

plemenjakov v Šmartnu ob Paki.

Na velenju pa je vodnik

zavil na velenju, da je v

čez velenje vodnik zavil na

Inkorporirana 1. 1915.

Sedež: Milwaukee, Wis.

U P R A V N I O D B O R :

Predsednik: Viktor Petek, 3812 W. Greenfield Ave., Milwaukee, Wis.
Podpredsednik: Anton Demšar, 2040 So. 92nd St., West Allis, Wis.
Tajnik: John Lenko, 929 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.
Zapisnikar: John Arnič, Road 4, West Allis, Wis.
Blagajnik: Anthony Yeray, 706 South 24th Street, Milwaukee, Wis.

N A D Z O R N I O D B O R :

Predsednik: Frank S. Ermens, 6227 W. Greenfield Ave., West Allis, Wis.
Nadzornik: Frank Zajec, 725 W. National Ave., Milwaukee, Wis.
Nadzornica: Terezija Kaytna, 4423 W. National Ave., Milwaukee, Wis.

P O R O T N I O D B O R :

Predsednik: Joe Vidmar, 2027 W. Garfield Ave., Milwaukee, Wis.
Porotnik: Anton Debevec, 1803 So. 15th Street, Sheboygan, Wis.
John Poklar, 609 West Virginia Street, Milwaukee, Wis.

T I S K O V N I O D B O R :

John Lenko, 929 So. 6th Street, Milwaukee, Wis.
Frances Skruba, 930 Broadway Ave., Sheboygan, Wis.
John A. Obluck, 1130 W. Walker Street, Milwaukee, Wis.

U R A D N O G L A S I L O :

"OZBOR", 630 West National Avenue, Milwaukee Wis.

V R H O V N I Z D R A V N I K :

Dr. H. T. Kristjanson, 324 E. Wisconsin Ave., Milwaukee, Wis.

Seja glavnega odbora se vrši vsak tretji ponedeljak v mesecu, ob 7:30 zvečer na 725 W. National Ave. — Pri J. P. Z. Sloga se lahko zavaruje za \$1,000; \$500 ali \$250 posmrtnine in za \$1 ali \$2 dnevne bolniške podpore. — Zavarujete se tudi lahko za samo posmrtnino.

Pozor: Vse pošiljanje in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in Zvezze, se naj pošiljajo na gl. tajnik. — Vse zadave v zvezi z blagajniškimi posli, se naj pošiljajo na gl. blagajnika. — Vse pritožbe na menjeno gl. porotnemu odboru, se naj pošiljajo na predsednika porotnega odbora. — Vsi dopisi glede Zvezze se naj pošiljajo na predsednika tiskovnega odbora, društvene objave in naznaniha pa na naslov ureduščstva.

Note: All remittances of business concerning lodges and members should be addressed to the secretary's office. — All financial matters should be addressed to the treasurer's office.

Svet včeraj, danes in jutri

RAZKOSNO ŽIVLJENJE JE UNIČILO STARE NARODE

Iz zgodovine poznamo vrsto narodov, ki jih danes ni več. Asireci, Babilonci, Feničani, Medijci, Perzijci, Makedonci, Grki in Rimljani so bili v svojih dobah mogočni narodi, ki pa so vsi izginili. Ostala sta le dva stare naroda, Jude in Kitajci, ki sta v starih časih imela veliko vlogo in ki sta še vedno na svetu. Ta dva naroda sta se cela tisočletja dolgo držala vsak svoje vere in imela urejeno družinsko življenje. Zato se med tem dvestema narodoma ni nikdar opažalo, da bi izumirala zaradi ponanjanja otrok. Vsi drugi narodi pa so izginili, ker se je pri njih rodila edalje manj otrok.

Neki grški pisatelj je leta 150. po Kristusu pisal, da je za njegovega časa vsa Grčija bolehal za to bolezni, da ni dobivala več otrok in da je začelo primanjkovati ljudi. Mesta so se praznili, po deželi so se opuščala zemljišča, čeprav takrat ni bilo ne vojne ne kuge. Ljudje so začeli hlepeti za denarjem in se vdajati lenosti. Niso se hoteli več ženit. Če pa se je kdo vendar le oženil, ni hoteli več otrok kakor kvečjemu enega ali dva, da bi tem dvestema lahko več zapustil. Vojne in bolezni, ki so sledile, so ugonobile še ta naravščaj.

Zgodovina nam priča, da so junaki Špartanci v perzijskih vojnah (l. 500. do 449. pr. Kr.) lahko postavili na bojišče še 8000 krepkih bojevnikov. V bitki pri Levktiri leta 371. pr. Kr. so jih spravili na bojišče komaj 1500, leta 244. pa le 700. Peloponežani so leta 479. pr. Kr. v bitki pri Platejah postavili v boj še 74,000 bojevnikov, čeprav takrat večji del tega grškega polotoka niti voklican ni bil, so 300 let pozneje z vso silo spravili skupaj še 30,000 do 40,000 mož. A 300 let zatem, to je okoli leta 120. po Kr., so imeli samo še 3000 bojevnikov. Grčije je bilo konec. Rimljani so zavladali za njimi, v njihove prazne vasi pa so se začeli vseljevati slovanski naseljeni.

Prav tako se je godilo Rimljaniom. Staro rimske cesarstvo je postalo veliko in mogočno, ker so bili ljudje zdravi in pošteni. Pozneje pa je začela rimska država razpadati in zgodovinar Mommsen piše o razpadanju mogočne rimske države med drugim tole: "Povsod je veljalo geslo razpisnosti in uživanja. Namesto v staro volneno oblike so se začele ne le ženske, temveč tudi moški oblačiti v prozorne

tenice, ki so več kazale, kakor prikrivale."

Celo neki slavni rimski mož, ki je imel mnogo otrok in ki je svojim rojakom strogo zabičeval, da je njihova državljanška dolžnost, živeti v urejenem življenju, je pisal, da življenje brez družine ni mogoče, da pa tudi življenje ob strani žene ni drugega kot breme. Vendar je treba, je pisal, to breme zaradi države prevzeti nase!

Prav tako dandanes pobijajo države neurejeno družinsko življenje in samstvo ter se sklicejo na državljanške dolžnosti. No, tako sklicevanje ni pri Rimljanih nič pomagalo, kakor tudi v modernih državah v tem pogledu danes ni očitno uspehov.

Razmreje v rimski državi, ko se je bližal že njen konec, opisuje zgodovinar Mommsen tako: "Zdaj ni bila več največja sramota biti siromak, temveč bila je zdaj edina sramota, če si bil siromak. Za denar je celo državnik prodajal državo, državljan svojo svobodo, za denar si lahko kupil službo oficira, kupil si tudi lahko glasove porotnikov in za denar si prav tako lahko dobil imenitno žensko kakor pocestno vlačugo. Med odličnejšimi ljudmi je bilo čedalje manj zakonov in čedalje manj otrok".... Zaradi tega je izumiral latinsko pleme v Italiji izredno naglo. V prelepe pokrajine so se naseljevali tuje ali pa so ostajale zapuščene. To nam dokazujejo tudi tele številke:

Okoli leta 222. pred Kr. je po cenitvi zgodovinarjev štela vsa Italija kakih 20 milijonov prebivalcev, leta 150 pr. Kr. le še 10 milijonov, leta 350. po Kr. pa v vsej Italiji ni bilo več kakor pet milijonov ljudi. Okoli leta 200 po Kr. je bilo v Italiji že tako malo prebivalcev, da je tedanjí rimski cesar izdal razglas, da si vsakdo lahko vzame zemljišče, ki je brez gospodarja in neobdelano.

Pravijo, da se takemu stanju Evropa počasi že bliža. Številke govore, da je leta 1930. bil položaj rojstev naslednji: V Podkarpatski Rusiji je na 1000 žen bilo 163 rojstev, na Slovaškem 128, V Italiji 111, v Združenih državah 100, na Angleškem 84, na Češkem 67, na Nemškem 71 (v samem Berlinu 38), na Dunaju 24. Torej nepokvarjeni narodi, kakršni so Slovaki in Rusini, so znatno plodnejši od drugih. Povprečno velja, da se slovanski narodi hitreje množijo od drugih.

Razne države hočejo to statistiko izboljšati tudi z raznimi gospodarskimi ukrepi, na primer s tem, da rodovitne družine obdarujejo. Toda pomanj-

kanje otrok ni gospodarska zadeva, saj je znano, da se otrok začno ogibati najprej tisti, ki i-majo vsega dovolj.

ČE BI S SONČNIM ZARKOM HITELI V VSEMIRJE ...

Zvezdoslovec dr. Walter Adams je napisal za časopis "Kraljestvo zvez" članek "Kako meri zvezdoslovec vsemirje". Če bi pri razdaljah med zvezdami računali s miljam, bi nastala ogromna številka, ki bi jih bilo komaj mogoče zapisati. Zato merimo to razdaljo po hitrosti svetlobnega žarka, ki se širi od sonca v vseh smereh s hitrostjo 200 milij na sekundo. Hitrejšega potnika bi si težko mislili. V prvih osmih minutah združni žarek milieu zemlje in do zvezde Plutona prispe v petih urah 20 minutah. Do zatem najbližje zvezde Proxima Centauri bi pa prispele šele v štirih letih in štirih mesecih. Blizu nje je Alfa Centauri, pritlikavec s približno enako svetlostjo kakor sonce. Podobno svetle zvezde ali pa zvezde z manjšo svetlostjo bi srečevali pogosto na svoji poti naprej v vesoljstvo. Raztresene so po vsemirju, kakor zrnca peska.

Prva orjaška zvezda, ki bi jo srečal naš svetlobni žarek po devetih letih poleta, bi bil Sirius. Do zvezde Vege bi prispe v 25 letih, do Arturja v 40, do ozvezja Hiad pa v 130 letih. Izredno blesteče in vroče zvezde, ki sestavljajo Plejade, so oddaljene od nas 500 do 600 svetlobnih let. Doslej je potoval naš svetlobni žarek v oblasti, v kateri se naš zvezdn sistem stika v velikim galečnim zvezdnim sistemom. Čim pa zapusti to oblast, začne število zvezd ob njegovi poti padači. Približno čez 20.000 let bi dosegel najbližje ozvezdje.

PROBLEMI PRISELJENCA

Sprememba imena

Vprašanje: — Prišel sem v Ameriko l. 1923 in takoj sem si nadel drugo ime, ko sem videl, kake težave so Amerikaneci imeli pri izgovarjanju mojega imena. Poročil sem se tukaj pod tem novim imenom in imam dva otroka, ki nosita isto ime. Sedaj nameravam zaprositi za naturalizacijo. Ali sem se pregrebil proti zakonu, ko sem prevzel drugo ime? Kako ime naj podpišem na prisojni za državljanstvo?

Odgovor: — Pregegali se niste proti nobenemu zakonu, ker ste si nadel novo ime. V tiskovini najdete poseben prostor ravno v to svrhu. Nikar

pa ne pozabite označiti, pod kakšnim imenom ste prišli v Ameriko, oziroma pod kakšnim imenom ste bil vpisan v seznamu potnikov ob svojem prihodu. Ako niste prav signiran, kako je bilo Vaše ime navedeno, označite razne mogoče načine pisave. Ako niste tako točno v tem pogledu, ne bo oblast mogla najti zapiska o Vašem prihodu.

Dokaz o smrti prve žene

Vprašanje: — Bil sem poročen, ko sem prišel v to deželo l. 1913. Radi vojne nisem mogel pozvati svojo ženo, potem pa nisem dolgo let nič slišal o njej. Končno pa sem dobil pismo od prijateljev v starem kraju, v katerem so mi naznali, da je umrla, in sicer l. 1934. Še istega leta sem se potem vdrugrič poročil. Pismo o smrti žene sem izgubil, ali pa je bilo v tem pismo mnogim prijateljem tukaj. Ali mislite, da bom imel kakj sitnosti pri naturalizaciji?

Odgovor: — Nikako naturalizacijsko sodišče se ne bo zavoljilo s tako pripovedko. Zahtevali bodo, da doprinesete uradno dokazilo o smrti prve žene. Vendar je prav lahka stvar dobiti smrtni list od pristojne oblasti v kraju, kjer je umrla. K temu smrtnemu listu morate priložiti prevod v angleščino, ki naj ga notar potrdi. Brez tega dokaza bodo prošnjo za naturalizacijo bržkone odbili. Poleg tega utegnje dvomiti o zakonitosti Vaše državljanstva oziroma podnjištvo.

FLIS

Vprašanje: — Ko sem vzel svoj prvi papir, sem navedel, da sem se rodil v Avstriji. Morda vas pa spada sedaj pod Italijo. Ali bo kaj sitnosti radi tega?

Odgovor: — Od 1. julija 1929 se pomote te vrste ne smatrajo za važne, kajti vprašanje odrekanja prejšnjega državljanstva prihaja šele v poštev, ko se zaprosi za drugi papir.

Bodite oprezni, da, ko izpolnite tiskovino za naturalizacijsko prošnjo, navedite točno, kakšno je Vaše sedanje državljanstvo oziroma podnjištvo.

Soprog je prišel nezakonitom potom l. 1922

Vprašanje: — Sem ameriška državljaninja, moj mož pa je nezakonito prišel l. 1922. Ali more postati ameriški državljan? Rada bi midva dobila vladno posojilo za gradnjo hiše. Ali bo kaka zapreka radi tega, ker ni državljan?

Odgovor: — Vaš mož ne more postati ameriški državljan. Sicer je prav mogoče, da bo Kongres v sedanjem zasedanju sprejel zakon, ki bo omogočil legaliziranje njegovega bivanja, na kar se mu odpri pot do državljanstva. Kar se tiče prošnje za gradbeno posojilo od vlade, ni nikaknega predpisa, da mora prosilce biti ameriški državljan. V kolikor je nam znano, ni nikake prepreke, zakaj ne bi Vi in Vaš mož zaprosila za tako posojilo.

Kanadski pred-izpit

Vprašanje: — Ako je človek prišel nezakonito v Združene države, koliko stane, da uredi svoje stanje s tem, da se poda na prisojni za državljanstvo?

Vprašanje: — Kaj je vrednost tiskovine na 1302 So. 94th St. Napravite enega teh klicev sedaj. — Stroški so majhni, kamorkoli kličete.

Wisconsin Telephone Company

KRASNA JEDILNICA

sestojiča iz 8 komadov, le malo rabljena, se zelo poceni proda.

Vprašajte na 1302 So. 94th St.

Alexander Dumas:

GROF MONTE CRISTO

Roman čudne usode mladega mornarja, ki je postal nedolžna žrtev zahrtnjnih intrig, a pozneje lastnik največjega bogastva na svetu.

ŠESTI DEL.

(Monte Cristo pomaga usodi spletni mreži okoli gospoda Villeforta, Morcerfa in Danglarsa.)

VIII.

Pokopališče Pere-Lachaise.

(179) (Nadaljevanje.)

Ko se Julija nekoliko zave od te globoke ganjenosti, odhiti iz sobe po stopnicah v svoj salon ter z otroškim veseljem pograblja mošnjo, ki jo ji je dal nekoč nepoznani dobrotnik v Meilhanskem drevoredu.

Med tem časom pravi Emanuel z glasom, ki ga je dušilo ihtenje:

"O, gospod grof, takoj mnogokrat ste nas slišali govoriti o nepoznanim dobrotniku; videli ste, kako častimo, da obožujemo njegov spomin; kako ste vendar mogli čakati do danes, da se nam daste spoznati? O gospod grof, to je bila krutost našram nam, in držnem se reči, gospod grof, da tudi krutost našram vam samemu."

Maksimiljan je še vedno klečal poleg stola. Videč to, stisne Monte Cristo Emanuelu značilno roko in pravi s tihim glasom: "Čuvajte nad njim!"

"Zakaj?" vpraša mladi mož začuden.

"Ne morem vam povedati; toda čuvajte nad njim!"

Emanuel se ozre po sobi in zagleda Morrellove pištole. Njegove oči se prestrašeno uprejo na orožje, katero pokaze s prstom Monte Cristo.

Monte Cristo prikina z glavo.

Emanuel hoče stopiti k pištolam.

"Pustite to," pravi grof.

Nato stopi k Morrelu in ga prime za roko; razburjenost, ki se je za trenutek polastila moža, se je umaknila globokemu miru.

Julija se vrne s svilnato mošnjo v roki, in dve svetli solzi, enaki žarečim kapljam jutranje rose, ji zdrsneta čez rožnata lica.

"

"Moj Bog," reče mladi mož, "moj Bog, kaj mi pravite, grof? Bodite previdni! Ali morda niste nikdar ljubili?"

"Otrok!" odvrne grof.

"Vidite," odvrne Morrel, "odkar sem prišel v moško dobo, sem vojak; dosegel sem devetindvajset let, ne da bi ljubil, kajti nikdar nisem čutil tega, kar bi bil smatral vredno naziva ljubezen. Tu sem končno zagledal Valentino; skoro dve leti sem čital kreposti hčerke in žene v njenem sreču, katero mi je odpri Gospod kakor knjigo."

"Grof, z Valentino bi bil dosegel brezkončno srečo, neizmerno, nepoznano srečo, ki bi bila prevelika, prepolna, prebožanska za ta svet; ko mi je zemlja ne more dati, grof, vam moram povedati, da mi svet brez Valentine nudi le obup in holesti."

"Rekel sem vam, da upajte, Morrel," ponovi grof.

"Tudi jaz vam ponavljam, da bodite previdni," pravi Morrel. Hočete me namreč pregovoriti, in če me pregovorite, skoro izgubim razum, kajti vaše besede mi skoro hočejo vzbudit upanje, da imam Valentino še videti."

Grof se nasmehne.

"Prijatelj, oč moj," reče Maksimiljan razburjeno, "tretje vam pravim, da bodite previdni, kajti vaša moč nad menoj me omamila; razmislite vsebino svojih besed, ki vnovič ozivlja moje oči, vnovič omamijo moje srečo; o, bodite previdni, da ne vzbudite v meni vere v nadnaravnove dogodek."

"Ubogal bi, če bi mi rekli, naj dvignem kamen z groba, v katerem počiva Jajrova hčerka; stopil bi na valove, če bi mi dal z roko znamenje, naj hodim po njih; čuvajte se, jaz bi ubogal."

"Upaj, prijatelj," ponovi grof.

"Ah," pravi Morrel, ki se vrne z višine svoje eksaltacije v največjo žalost, "ah, vi se igrate z menoj; delate kakor one dobre ali pravzaprav sebične matere, ki tešijo s sladkimi besedami bolest svojih otrok, da bi jim ne bilo treba poslušati njihovega krika. Ne, prijatelj, napuščeno sem storil, ko sem rekel, da bodite previdni; ne, ne bojte se ničesar; svojo bolest kopljiv v najtajnješo globočino svojega sreca, in tam bo počivala tako mirno, da vam več ne bo treba čutiti usmiljenja z menoj."

"Z Bogom, prijatelj, z Bogom!"

"Nasprotno," pravi grof. "Iza tega trenutka, Maksimiljan, bos živel pri meni in z menoj; več me ne zapustiš, in v osmih dneh odpotuješ s Francoskega."

"In ali pravite se vedno, naj upam?"

"Pravim ti, da upaj, kajti znano mi je sredstvo, ki te ozdravi."

"Grof, če je mogoče, me narediti še žalostnejšega. V nesreči, ki me je zadela, videže vsakdanjo nesrečo in mislite, da to vsakdanjo nesrečo lahko ozdravite z vsakdanjem sredstvom na primer s potovanjem."

In Morrel žalostno in neverjetno povesi glavo.

"Kaj ti imam reči?" odvrne Monte Cristo. "Veruj moju obljubam in pusti, da poskusim."

"Grof, vi samo podaljšate moj smrtni boj, to je vse."

"Tako," pravi grof; "slabotovo srečo, ki si, nimaš moči, da bi dovolil svojemu prijatelju, nekaj dni, kij jih zahteva za poskus! Ali veš, kaj premore grof Monte Cristo? Ali veš, kakšna je njegova moč na zemlji? Ali veš, da je njegova vera v Boga dovolj velika, da od onega, ki je rekel, da vera človekova more prestavljal gore, lahko zahteva čudež? Torej počakaj tega čudeža, na katerega upam, ali..."

"Ali?" ponovi Morrel.

"Ali pa se čuvaj, Morrel, kajti sicer te bom imenoval nevhaleženja!"

"Bodite usmiljeni, grof!"

"Tako usmiljen sem s teboj, Maksimiljan, čuj, tako usmiljen, da te hočem, če te tekom enega meseca, natanko na dan in uro, ne ozdravim, da te sam postavim pred twojo nabito pištolo ali ti dam strup, ki usmrti z večjo gotovostjo kakor oni, ki je umoril Valentino."

"To mi obljudljate!"

"Da, kajti tudi jaz sem, kakor sem ti rekel, človek, ki sem hotel umreti in celo izza onega časa, odkar se je nesreča obrnila od mene, mnogokrat sanjal o sladkosti večnega spanja."

"O, torej mi obljudljate to resnično, grof!" pravi Maksimiljan veselo.

"Ne obljudljam ti samo, ampak prisegam ti," odvrne Monte Cristo in dvigne roko.

"Torej če se v enem mesecu ne potolažim, mi prisegate pri svoji časti, da mi vrnete prostost in me ne boste imenovali nevhaleženja, naj storim s svojim življenjem karkoli!"

"V enem mesecu, Maksimiljan; v enem mesecu, natanko na dan in uro; in ta dan mi je svet; ne vem, če si mislil na to, Maksimiljan, da je danes petega septembra, torej deset let, odkar sem rešil tvojega očeta, ki je hotel umreti."

Morrel vzame grofove roke in jih poljubi.

"Čez mesec dni," nadaljuje Monte Cristo, "boš imel na mizi, pri kateri bova sedela, dobro orožje in sladko smrt. Toda ali mi nasprotno tudi ti obljudljaš, da hočeš toliko časa čakati in živeti!"

"O, prisegam vam," pravi Morrel.

Monte Cristo pritisne mladega moža na svoje sreče in ga dolgo pridrži tako.

"In zdaj," mu pravi potem, "boš od danes naprej bival pri meni. Dam ti sobe, v katerih je prebivala Haydee, in mojo hčerko mi nadomesti moj sin."

"Haydee?" pravi Morrel. "Kaj je z njo?"

"To noč je odpotovala."

"Da vas zapusti?"

"Da me počaka... Torej na svidenje na Elizejskih Poljih. Zdaj bi rad odšel neopazeno."

Maksimiljan pobesi glavo in uboga kakor otrok ali apostol.

IX.

Delitev.

V hiši v ulici Saint-Germain-des-Pres, v kateri je najel Albert Morcerf stanovanje za svojo mater in za sebe, je imel prav nadstropje najeto zelo skrivnostno človeku.

Bil je to mož, katerega obrazu še celo vratar ni videl. Po zimi je imel visoko zavilan ovratnik, poleti se je vedno, kadar je prišel mimo vratarjeve lože, vsekoval ter pri tem zakrival z robem obraz.

Spošljeno se je sodilo, da je ta skrivnostna oseba zelo mogočna, visoko stojeca oseba, in zato si je ni nihče upal zasledovati.

V to stanovanje je prihajal z malimi izjemami poleti in pozimi po četrti uri in ni nikdar ostal tu čez noč. Zvesta dekla je pozimi kurila sobo in jo poleti zračila, in sicer tako, da je bilo ob štirih vse pripravljeno za sprejem gospoda.

Kakih dvajset minut po njegovem prihodu je vselej obstala pred hišo kočija. Ženska, oblečena črno in z gostim pajčolanom na obrazu, je stopila iz nje, šla kakor senca mimo lože, odhitela po stopnicah ter vstopila lahkih korakov v stanovanje skrivnostnega moža.

Oni dan po Monte Cristovem obisku pri Danglarsu, isto jutro, ko se je vršil Valentiniin pogreb, je prisel skrivnostni mož mesto ob štirih popoldne že zjutraj ob desetih.

Skoro istočasno z njim je obstal pred hišo voz, in zastrata dama je stopila iz njega ter odšla po stopnicah.

Vrata so se odprla in zaprla.

Toda še predno se vrata popolnoma zapro, reče dama:

"O Lucien, o moj prijatelj!"

Ta vsklik je bil tako glasen, da ga nehote sliši vratar; prvič sliši to pot, da se skrivnostni najemnik imenuje Lucien. Sklene pa, da tegu ne pove svoji ženi.

"Torej kaj je, ljuba prijateljica? Govorite, povejte!"

"Prijatelj, ali lahko računam na vas?"

"Gotovo, to pač veste. Toda kaj je? Vaše pismo, katero sem prejel do jutro, me je grozno prestrašilo. Ta naglica, ta površnost v pisavi; torej vrnite mi mir ali pa še povečajte moj strah, toda hitro!"

"Lucien, zgodoval se je nekaj velikega," pravi dama in se vprašajoče ozre v Luciena; "to noč je odpotoval gospod Danglars."

"Odptoval? Gospod Danglars odptoval? In kam je šel?"

"Ne vem."

"Kako? Vi ne veste? Torej je odpotoval, da se več ne vrne?"

"Da. Ob desetih zvečer se je peljal s svojimi konji k Charentonskim vratom; tam ga je pričakoval poštni voz; vstopil je vanj s svojim komornikom ter rekel kočija, da gre v Fontainbleau."

"Torej kaj pravite vi k temu?"

"Čakajte, prijatelj. Pustil mi je pismo."

"Pismo?"

"Da, čitajte."

In baronica potegne iz žepa pismo ter ga poda Debrayu. Debray se trenutek obotavlja, kakor da se hoče že naprej za nekaj odločiti, in naj bo vsebina pisma kakršnakoli.

Cez nekaj minut svoje misli brezvomno uredi, ker prične čitati.

Pismo, ki je tako silno vplivalo na srce gospe Danglarsove, se je glasilo:

"Milostiva gospa in zelo zvesta soproga."

Ne da bi pri tem kaj mislil, se Debray prekine in ozre v baronico, ki močno zardi.

"Čitajte!" pravi.

Debray nadaljuje:

"Ko dobite to pismo, ne boste imeli več soproga, kakor več nimate hčerke, kajti Francijo zapustim."

"Stvar vam moram pojasnit, in prepričan sem, da ste ženska, ki vam bo vse popolnoma razumljivo."

"Torej poslušajte:

"To jutro sem izplačal pet milijonov; neposredno na to sem imel izplačati prav tako veliko vsoto; preložil sem jo na jutri. Da ubehim temu dnevu, ki bi mi bil prebolesten, danes odpotuem."

"Ali ni res, milostiva gospa in zelo draga soproga, to vam je razumljivo!"

"Pravim, da to razumete, ker poznate moje zadave prav tako dobro, če ne še boljše, kakor jaz; in če bi bilo treba povediti, kam je izginila polovica mojega premoženja, bi jaz tege ne mogel, dočim sem prepričan, da bi vi iznajdli to izborni."

"Ženske imajo namreč instinkt, ki ga ni mogoče varati; potom algebre, ki so jo iznašle same, znajo razložiti celo najčudovitejše; jaz, ki poznam samo svoje številke, od onega dne, ko se me zapustile te, ne vem ničesar več."

"Ali ste kdaj občudovali hitrost mojega padca, milostiva?"

"Ali vas ni nekoliko oslepil silen žar ognja, v katerem se je topilo moje zlato?"

"Priznam, da sem videl tam samo ogenj, toda upajva, da ste vi našla v pepehu nekoliko zlata."

"S tem upanjem, ki mi vrača mir, odhajam, milostiva gospa in moja boste bistroumna soproga, ne da bi mi vest kaj očitala. Ostanejo vaši prijatelji, omenjeni pepel in, da bo vaša sreča večja, popolna prostot."

(Nadaljevanje sledi.)

NASVETI za dom, kuhinjo in gospodinjstvo Zbirka Mrs. S.

Koruzni kruh. Zličko pecivnega praška raztopi v dveh žličah tople vode; temu prilji med mešanjem kvart kislega mleka, potem primešaj dva rumenjaka, zličko raztopljenega sirovega masla in 4 kupice koruzne muke. Zmesi dobro in hitro, deni na pomazano pekačo inpeci 40 do 50 minut v ne prevroči pečici. Pečeno in še toplo razreži in daj na mizo. Je to toplo, a je hladno tudi dobro.

Krompirjev krpe. Operi in skuhaj šest krompirjev, nato jih olupi in pretlači skozi sito. Kolikor teže ima pretlačeni krompir, prav toliko vzemi muke, malo osoli in dobro ugneti v testo kakor za rezance. Iz razvaljanega testa izreži s koleškom štirikotne krpe in jih oevri na mizo. Lahko pa posujoč oevrte krpe s sladkorjem in cimetom in imšo.

Limonov sok ima izredno mnogo vitaminov, ki so za razvoj človeškega telesa nujno potrebni. Zato je uživanje soka koristno. Seveda pa uživanje ne smeš pretiravati.

BODOČE PRIREDITVE NASIH DRUŠTEV IN KLUBOV

12. junija. — Društvo Sv. Janeza Ev. št. 65 KSKJ, piknik v Sagadinovem parku.

10. julija. — Piknik društva "V Slogi je moč" št. 13 JPZS, v New Coeln parku na So. Howell Ave. pol milje južno od W. Grange Ave.

17. julija. — Društvo "Sloga" št. 1 JPZS, piknik s proslavo 30-letnice v Howard parku.

I M E N I K

Classified Business-Directory

SLOVENSKI IN SLOVENCEM NAKLONJENIH
TRGOVSKIH PODJETIJ IN OBRTNIKOV

Rates for single Insertions in this column (two S. lines) 15c per week;
in advance for six months \$3.50; one year in advance \$6.00. Each additional line 6c.

KOZMUT WENZEL, Beloit Road. — Tel.: Greenfield 4113.

KOZUH LOUIS, 814 South 6th Street. — Tel.: ORchard 0720.

KRALJ ANTON (Village Club), 1675 So. 44th St. — Tel.: ORchard 0516.

KRASE ANTON, 7327 W. Walker St. — Tel.: Greenfield 3450.

LENKO JOHN, 929 South 6th St. — Tel.: ORchard 5927.

MAROL JOSEPH, 813 South 1st Street. — Tel.: ORchard 5714.

MAR